

Το ναυάγιο των Αντικυθήρων

Γωγώ Κουλούρη

Ευρήματα:

- Ο «Έφηβος των Αντικυθήρων»
- Άγαλμα Ερμή
- Ο Μηχανισμός των Αντικυθήρων
- Εμπορικοί αμφορείς
- Τα νομίσματα

Ο «Έφηβος των Αντικυθήρων»

Υλικό: Χαλκός

Διαστάσεις: Ύψος 1,96 μ.

Προέλευση: Ναυάγιο
Αντικυθήρων. Από την
ανέλκυση των ετών 1900-1901

Χρονολόγηση: 340-330 π.Χ.

Συμπληρώσεις έχουν γίνει στη βάση του λαιμού, στον αριστερό ώμο, στην περιοχή του θώρακα, του υπογαστρίου και στο άνω μέρος των γλουτών. Επιδιόρθωση έχει γίνει στον εξωτερικό αστράγαλο του αριστερού σκέλους. Λείπουν τα αντικείμενα που έφερε κάποτε στα χέρια και οι άλλοτε ένθετες ίριδες των ματιών.

Άγαλμα Ερμή

Υλικό: Παριανό μάρμαρο

Πρόελευση: Ναυάγιο Αντικυθήρων.
Από την ανέλκυση των ετών 1900-
1901

Χρονολόγηση: Αρχές 1ου αι. π.Χ.

Διαστάσεις: Ύψος 1,93 μ.

Το φυσικού μεγέθους άγαλμα, έπειτα από τη συγκόλληση των θραυσμένων μερών του, αποκαθίσταται ολόκληρο μαζί με τη συμφυή πλίνθο του. Η επιφάνειά του παρουσιάζει έντονη διάβρωση από τη μακρά παραμονή του στη θάλασσα, ιδιαίτερα στη δεξιά πλευρά. Χαμηλή, ανεπίγραφη βάση με βάθυνση για την υποδοχή της πλίνθου έχει θεωρηθεί ότι ανήκει σε αυτό. Κατάλοιπα του ιματίου σώζονται στον αριστερό ώμο. Το τμήμα του ενδύματος που καλύπτει τον αριστερό πήχη και πέφτει κατακόρυφα έως τον αστράγαλο διατηρείται σε καλύτερη κατάσταση, ώστε να αναγνωρίζονται με σαφήνεια δύο κατακόρυφες παράλληλες πτυχές.

Ο Μηχανισμός των Αντικυθήρων

Υλικό: Χαλκός

Προέλευση: Ναυάγιο Αντικυθήρων.

Χρονολόγηση: Β' μισό του 2ου αι.
π.Χ.

Η εύρεση του Μηχανισμού ανάμεσα στα άλλα αντικείμενα του φορτίου του πλοίου που ναυάγησε στα Αντικύθηρα προσδίδει στο ναυάγιο μοναδικότητα και απaráμιλλη σπουδαιότητα. Σώζονται 7 μεγάλα θραύσματα και 75 μικρότερα σπαραγμάτα. Περιελάμβανε τουλάχιστον 30 οδοντωτούς τροχούς καθώς επίσης κλίμακες, άξονες και δείκτες. Οι ελληνικές, αστρονομικού περιεχομένου επιγραφές στην επιφάνεια του Μηχανισμού αναφέρονται σε αστρονομικούς και ημερολογιακούς υπολογισμούς, ενώ οι επιγραφές στις μεταλλικές πλάκες, που τον προστάτευαν, αφορούν στις οδηγίες χρήσης του οργάνου. Είναι ο αρχαιότερος πολυσύνθετος αστρονομικός φορητός υπολογιστής με τον οποίο προσδιορίζονταν οι θέσεις του Ήλιου, της Σελήνης και, πιθανότατα, των πέντε γνωστών κατά την αρχαιότητα πλανητών, του Ερμή, της Αφροδίτης, του Άρη, του Δία και του Κρόνου. Επίσης, χρησιμοποιούνταν για την πρόβλεψη των εκλείψεων του Ήλιου και της Σελήνης

Εμπορικοί αμφορείς

Υλικό: Πηλός

Προέλευση: Ναυάγιο Αντικυθήρων.

Από την ανέλκυση του 1900-1

Χρονολόγηση: Μέσα του 1ου αι. π.Χ.

Διαστάσεις: Ύψος 0,78μ.

Ακέραιοι οξυπύθμενοι αμφορείς από την Έφεσο, από τη Ρόδο και την Κω. Η σύνδεση αρκετών τύπων εμπορικών αμφορέων με συγκεκριμένες περιοχές έχει επιτρέψει -όχι χωρίς προβλήματα- την ταύτισή τους. Λόγω της μορφής τους μπορούσαν να στοιχηθούν και να στοιβαχθούν στο κύτος του πλοίου κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να αποφεύγεται η μετατόπιση -κατά το δυνατόν- του φορτίου κατά τον πλου. Τα αγγεία αυτά υπήρξαν βασικά δοχεία μεταφοράς υγρών και στερεών αγαθών.

Οι οξυπύθμενοι αμφορείς με το περιεχόμενό τους στο φορτίο ενός πλοίου μπορεί να είχαν φορτωθεί τόσο στον τόπο παραγωγής τους, όσο και σε ένα κεντρικό λιμάνι, όπου συγκεντρώνονταν εμπορεύματα από διαφορετικές περιοχές είτε για καλυφθούν τοπικές ανάγκες είτε για να μεταπωληθούν.

Τα νομίσματα

Υλικό: Άργυρος και χαλκός
Προέλευση: Ναυάγιο Αντικυθήρων,
από την ανέλκυση του 1976
Χρονολόγηση: 104 - 82/81 ή 77/76
π.Χ. (τα αργυρά) και 3ος -1ος αι. π.Χ.
(τα χάλκινα)

Όσα νομίσματα ανελκύσθηκαν από το ναυάγιο βρέθηκαν συσσωρευμένα σε μάζες με προϊόντα διάβρωσης και θαλάσσια υλικά. Μερικά παρουσιάζουν εκτεταμένη φθορά και απώλεια υλικού. Πρόκειται για 36 αργυρά και για περισσότερα από 40 χάλκινα.

Από τα έξι χάλκινα νομίσματα, τα οποία ήταν δυνατόν να ταυτιστούν, αναγνωρίσθηκαν τρία σικελικά, δύο της Κατάνης, με χρονολογία κοπής 187-170 π.Χ. και ένα της Πανόρμου του 1ου αι. π.Χ., καθώς και τρία μικρασιατικά, ένα της Κνίδου, κοπής 250-210 π.Χ., και δύο της Εφέσου, κοπής του 70-60 ή 48-27 π.Χ.. Η παρουσία των χάλκινων κοπών από διαφορετικές περιοχές της Μεσογείου δείχνει τη μεγάλη ακτίνα πλεύσης του πλοίου. Όλες οι αργυρές κοπές είναι κιστοφορικά τετράδραχμα και ανήκουν στο ίδιο σύνολο, αποτελώντας έναν θησαυρό. Τριάντα δύο τετράδραχμα προέρχονται από το νομισματοκοπείο της Περγάμου και η κοπή τους χρονολογείται από το 104 έως το 67 π.Χ..